

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., ve věci

žalobce: **B. Ž.**

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2017, čj. JMK 133994/2017, sp. zn. S-JMK 103911/2017/OÚPSŘ,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správního řízení

1. Obecní úřad Bílovice nad Svitavou, stavební úřad (dále jen „stavební úřad“), rozhodnutím ze dne 8. 6. 2017, čj. 1045/2017/BNS/SÚ, nařídil žalobci podle § 129 odst. 1 písm. b)

zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“), odstranění stavby nazvané „*Stavba oplocení výšky 2.0 m, provedeného z drátěného pletiva a betonových sloupků a stavby základů budoucího skladu*“ na pozemcích parc. č. 1021, 1022 a 1023 v k. ú. Babice nad Svitavou (výrok I). Dále mu uložil podle § 130 odst. 1 stavebního zákona „povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, včetně nutných opatření k vyloučení omezení, či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby“ (výrok II). Dále mu uložil povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč (výrok III).

2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Uvedl, že se pozemky žalobce nacházejí dle platného územního plánu mimo zastavěnou část obce v území určeném k využití jako orná půda. Jelikož se jedná o pozemky nestavební, označil stavbu žalobce za rozpornou s platným územním plánem obce Babice nad Svitavou.

II. Shrnutí žaloby

3. V žalobě ze dne 8. 11. 2017 žalobce uvedl, že je vlastníkem pozemků parc. č. 1021, 1022, 1023. Po několik let docházelo ke znečišťování uvedených pozemků biologickým a stavebním odpadem od neznámých znečišťovatelů, přičemž žalobce se tohoto odpadu zbavoval na své náklady.
4. Dále má na pozemcích ovocné stromy, jak starší, tak nově vysazené, které jsou ničeny černou zvěří. Aby zabránil znečišťování a ničení stromů na svých pozemcích, vybudoval do výšky 2 metrů oplocení, a to pomocí pletiva a betonových sloupků. Jedná se tedy o přenosnou „stavbu“, která není pevně spojená se zemí. K oplocení došlo v důsledku výrazné potřeby ochrany vlastnického práva k pozemkům.
5. Obec Babice nad Svitavou nemá již řadu let aktualizován územní plán, z čehož vyplývá nejistota pro vlastníky nemovitostí v dané lokalitě.
6. Po zhotovení pletiva došlo k zahájení řízení o odstranění stavby a dodatečné povolení nebylo uděleno. V rozhodnutí o odstranění stavby uložil stavební úřad i další povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby. Jedná se o nejasnou, málo smysluplnou až šikanózní podmínku.
7. Současně uvedl, že z předmětných pozemků odstranil stavby základů betonových pasů budoucího skladu, nejen na důkaz, že mu nejde primárně o podnikání na pozemcích, ale o jejich ochranu. Zpřesnil také, že se jednalo o základy na kůlnu pro uschování zahradního náčiní.
8. Vzhledem k výše uvedenému navrhl žalobce, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

9. V podání ze dne 6. 12. 2017 žalovaný uvedl, že obec Babice nad Svitavou má platný územní plán sídelního útvaru, který byl schválen 26. 1. 1998. Podle tohoto platného územního plánu se pozemky žalobce nacházejí mimo zastavěnou část obce. Vzhledem k tomu, že předmětná stavba je v rozporu s územním plánem, nelze ji dodatečně povolit bez ohledu na její provedení a předpokládanou dobu jejího trvání.
10. I když se jedná o územní plán schválený již v roce 1998, je tento územní plán stále platný a nelze dovozovat nejistotu pro stavebníky, nebo případnou neexistenci reálného podkladu

pro stanoviska dotčených orgánů. Stavba je navíc v rozsáhlém chráněném území v rozporu se zájmy chráněnými zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v rozhodném znění.

11. Stavebníci staveb prováděných bez předchozího povolení nebo souhlasu stavebního úřadu nemohou očekávat jiný postup ve věci, než byl zvolen v nyní posuzované. Stavební úřad ovšem nadbytečně poučil o možnosti podat žádost o dodatečném povolení stavby, jelikož byl povinen bez dalšího vydat rozhodnutí o odstranění stavby.
12. Požadavek na předložení návrhu technologického postupu prací při odstraňování stavby včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či kompenzaci případných negativních následků při odstraňování stavby na životní prostředí a okolí stavby je nutno chápat v kontextu s existencí stavby v chráněném území.
13. K nutnosti oplocení pozemků uvedl, že stavební úřad pořídil fotodokumentaci, ze které je zřejmé, že se jedná o pozemky bez trvalých porostů a nevyplývá z ní, že by se jednalo o pozemky, které by bylo nutno chránit, jak uvádí žalobce. V katastru nemovitostí je vyznačený druh pozemků *orná půda* a způsob ochrany nemovitosti *zemědělský půdní fond*. Ornou půdu lze bez předchozího povolení změny využití pozemků využívat pouze jako pole, takového pozemky oplocovat nelze a ani k tomu není důvod.
14. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Ústní jednání

15. Dne 14. 1. 2020 proběhlo za účasti žalobce a žalovaného jednání ve věci. Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci. Žalobce upřesnil polohu pozemku, na kterém byla umístěna předmětná stavba, ve vztahu k obci. Zdůraznil, že již historicky je jeho pozemek sadem, stejně jako řada okolních pozemků, byť jsou tyto pozemky vedeny jako orná půda. Jako pole nikdo z okolních vlastníků pozemky neužívá, nikdo je neoře, jedná se o půdu kamenitou. I u jiných pozemků se vlastníci snažili o oplocení, neboť stromky, které jsou zde vysazovány, ničí lesní zvěř. Vlastníkem sousedních lesních pozemků je Mendelova univerzita, která proti oplocení nemá námítky. Žalobce si je vědom, že pozemek leží v CHKO. Bez oplocení však nemůže svůj majetek chránit, jsou na něm vyjeté koleje od aut, v minulosti opakovaně likvidoval na svém pozemku skládku, v bezprostředním sousedství jeho pozemku je skládka nepotřebných věcí, pneumatik, kontejner, parkují zde auta. Situaci na pozemku a v jeho okolí doložil fotografiemi, kterými soud doplnil dokazování.
16. Dále žalobce uvedl, že s dalšími osobami žádali o změnu územního plánu, neví však, v jakém stadiu je jednání o změně. Dle jeho názoru by bylo vhodné, aby soud výkon rozhodnutí odložil až do projednání změny územního plánu.

V. Posouzení věci soudem

17. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí stavebního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.

18. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalobci bylo nařízeno odstranění stavby. Podle ustanovení § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona *stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.*
19. Pro aplikaci tohoto ustanovení je nutné splnění dvou kumulativních podmínek. Za první musí dojít k provedení/provádění stavby bez opatření vyžadovaného stavebním zákonem (popř. v rozporu s ním) a zároveň tato stavba nebude dodatečně povolena. Řízení o dodatečném povolení stavby je přitom povahou částečně odlišné. K tomu lze odkázat například na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2018, čj. 9 As 368/2017-48, *řízení o dodatečném povolení stavby a řízení o odstranění stavby jsou dvě samostatná správní řízení, v každém z nich proto stavební úřad zkoumá naplnění odlišných zákonných podmínek. Pro vydání rozhodnutí o odstranění stavby podle §129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, je pak podstatné pouze to, zda uvedená stavba byla provedena bez rozhodnutí či opatření vyžadovaného stavebním úřadem a nebyla povolena ani dodatečně; naopak nejsou relevantní námitky, které měli žalobci směřovat do řízení o dodatečném povolení stavby (např. tvrzená dobrá víra při realizaci stavby nebo námitka, že stavba není v rozporu s veřejným zájmem).*
20. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita žalobních bodů tudíž předurčuje obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78).
21. Jak bylo naznačeno výše, v rámci přezkumu rozhodnutí o odstranění stavby se soud může zabývat pouze tím, zda došlo ke splnění podmínek pro jeho vydání.
22. Žalobce uvedl, že se jedná o stavbu přenosnou, která není pevně spojena se zemí. Touto námitkou pravděpodobně chtěl zpochybnit, že se jedná o stavbu ve smyslu stavebního zákona. Ustanovení § 2 odst. 3 stavebního zákona ovšem definuje stavbu tak, že se jí rozumí *veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Dočasná stavba je stavba, u které stavební úřad předem omezí dobu jejího trvání. Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby. Stavba, která slouží reklamním účelům, je stavba pro reklamu.* Z citovaného ustanovení je zřejmé, že konkrétní stavebně technické provedení stavby není ve smyslu této definice významné, rozhodná není ani otázka její „trvalosti“. Z pohledu definice obsažené ve stavebním zákoně tedy není rozhodující, zda je stavba pevně spojena se zemí, nebo nikoliv. I dle aktuální judikatury je za stavbu třeba považovat *výsledek záměrné lidské činnosti, jehož provedení vyžaduje určitou míru stavebně technických znalostí a dovedností* (srov. bod 18 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2016, čj. 4 As 78/2016-26).
23. Tvrzení uvedené žalobcem tudíž nijak nezpochybňuje, že předmětná stavba naplňuje definici „stavby“ dle stavebního zákona. O tom, že k její realizaci bylo třeba určitých stavebnětechnických znalostí a dovedností, jednoznačně svědčí i její zadokumentovaná podoba, která je zřejmá z fotografií obsažených ve správním spise a doložených žalobcem. Soud tedy o naplnění znaků stavby nemá pochybnosti
24. Ze spisu je dále zřejmé, že žalobce stavbu realizoval zcela samostatně bez jakékoliv interakce se stavebním úřadem. Charakter předmětné stavby přitom nenaplnuje taxativní

výčet uvedený v § 79 odst. 2 stavebního zákona, který upravuje stavby, u kterých není vyžadováno vydání územního rozhodnutí ani územního souhlasu (resp. není vyžadováno ani stavební ohlášení, ani stavební povolení). Teprve v rámci zahájeného řízení o odstranění stavby požádal o její dodatečné povolení. Toto řízení bylo usnesením ze dne 3. 5. 2017 zastaveno, jelikož žalobce předložil mimo jiné nesouhlas obce Babice nad Svitavou ze dne 6. 1. 2017 a nesouhlasné závazné stanovisku Správy CHKO Moravský kras ze dne 30. 11. 2016. Vzhledem k těmto nesouhlasným stanoviskům stavební úřad znovu neprodloužil lhůtu k doplnění podkladů a řízení zastavil. Stavba tudíž žalobci nebyla dodatečně povolena.

25. K tvrzení žalobce, že již odstranil stavbu betonových pasů pro budoucí kůlnu na zahradní náčiní, soud uvádí, že v rámci tohoto řízení přezkoumává napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 1 soudního řádu správního optikou skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání. Uvedené tvrzení žalobce tudíž soudu nepřísluší nijak hodnotit, jelikož nesměruje ke stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Ostatně i sám žalobce tato tvrzení v žalobě uvádí tím, že se jedná o „současný stav“, resp. stav existující ke dni podání žaloby.
26. Několik dalších námitek žalobce, kterými poukazuje na nutnost provedení předmětné stavby z důvodu ochrany vlastnického práva, nemělo v nynějším řízení (o nařízení odstranění stavby) relevanci vzhledem k důvodům, které byly uvedeny výše (bod 18 tohoto odůvodnění).
27. Námitka vztahující se k neaktualizovanému územnímu plánu rovněž nebyla ze stejných důvodů relevantní. Správní orgány ve svých rozhodnutích sice uváděly, že stavba je v rozporu s vydaným územním plánem obce Babice nad Svitavou, nicméně důvodem pro nařízení odstranění stavby byla její *realizace bez příslušného povolení/úkonu* vyžadovaného stavebním zákonem a skutečnost, že tato stavba *nebyla ani dodatečně povolena*. Rozpor s územním plánem byl uveden nad rámec nutného odůvodnění. Žalovaný tímto pokazoval pouze na to, že možnost dodatečného povolení stavby byla již předem vyloučena.
28. Žalobce brojil i proti výroku II rozhodnutí stavebního úřadu, když uloženou povinnost označil za nejasnou, málo smysluplnou až šikanózní. Tímto výrokem mu byla uložena povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí.
29. Dle ustanovení § 130 odst. 1 stavebního zákona *v povolení nebo nařízení odstranění stavby, terénních úprav anebo zařízení stanoví stavební úřad podmínky vyplývající z technických požadavků na stavby, podmínky pro archivování dokumentace, popřípadě požadavky k úpravě pozemku po odstranění stavby. Může též uložit vlastníku stavby povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby.* Citované ustanovení povinnost uloženou vlastníku neváže na konkrétní podmínky, jedná se tedy o otázku správního uvážení rozhodujícího správního orgánu. Ze stanovené povinnosti nevyplývá, že by správní orgán správní uvážení zneužil se záměrem žalobce nadměrně zatěžovat (či šikanovat). Soud její uložení považuje za přiměřené, a to i s ohledem na lokalitu, ve které se stavba nachází. Nelze se ani ztotožnit s tím, že by se jednalo o podmínku nejasnou, jelikož její formulace vyplývá přímo ze stavebního zákona.

30. Žalobce navrhoval, aby soud ve věci rozhodl tak, že výkon rozhodnutí se odkládá do změny územního plánu. Soud může rozhodnout pouze o odkladném účinku podané žaloby ve smyslu §73 s.ř.s., což se v tomto případě stalo, soud žalobě odkladný účinek přiznal. O žalobě soud rozhoduje tak, že pokud je důvodná, napadené rozhodnutí zruší, pokud není důvodná, žalobu zamítne (§78, odst. 1 a 7).
31. Dále soud dodává, že v řízení o žalobě je změna územního plánu nepodstatná. Soud při přezkoumání vychází, jak již bylo uvedeno, ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§75 odst. 1 s.ř.s.) . Došlo-li by během řízení o odstranění stavby skutečně ke změně územního plánu, event. pokud by taková změna byla již „na spadnutí“, mohl by žalobce podat novou žádost o dodatečné povolení stavby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2016, č.j. 6 As 230/2015-34). V rámci těchto řízení by stavební úřad byl povinen posoudit novou žádost o dodatečné povolení stavby a při tom zohlednit nový územní plán. Tomu by nebránila ani skutečnost, že stavební úřad o žádosti o dodatečné povolení stavby v řízení o odstranění stavby již jednou rozhodl, neboť na negativní rozhodnutí o žádosti nelze nahlížet jako na překážku věci pravomocně rozhodnuté (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018, č.j. 5 As 122/2016-36). Nic takového se však v daném případě nestalo, ke změně územního plánu v dotčené lokalitě nedošlo, žalobce pouze uvedl, že byla iniciována.

VI. Závěr a náklady řízení

32. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud neshledal podanou žalobu jako důvodnou. Proto ji v souladu s § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
33. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
34. Žalobce neměl ve věci úspěch, tudíž nemá právo na náhradu nákladů. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. 1. 2020

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu

